

ОРДЕНСЬКА МОДЕЛЬ УКРАЇНСЬКОГО РЕНЕСАНСУ В ЕТНОФІЛОСОФІЇ ВОЛОДИМИРА ШАЯНА

Розглянуто основні концептуальні засади українського національного відродження, запропоновані етнофілософом Володимиром Шаяном, впроваджені в Ордені Бога Сонця в 1944 р. Стверджується, що етнофілософія синтезує рідний духовно-культурний досвід, надаючи йому досконалого теоретичного вираження через власну категоріально-поняттєву систему. Філософії В. Шаяна належить перша у вітчизняній філософській думці спроба теоретично окреслити українську духовну культуру не під кутом зору чужорідних ціннісних моделей, впроважених з прийняттям Київською Руссю християнства, а саме через призму власних, автохтонних, хоч і частково втрачених аксіологічних детермінант. Зроблено спробу розкрити історичні, філософські та метафізичні основи руху за відродження національної віри. До філософської україністики введено факт осмислення феномену національного буття через ідеологію ордену як альтернативу політичній партії. Вперше введено в наукий дискурс фактаж з епістолярної спадщини В. Шаяна.

Ключові слова: Володимир Шаян; Орден Бога Сонця; етнофілософія; рідна віра; орденська модель; філософська україністика.

Постановка проблеми. Етнофілософія – новий сучасний напрям теоретичних знань, що виник на межах етнології (націології), філософії історії та соціальної філософії. Визначальною ознакою етнофілософії є те, що її творять самі представники етносу, без втручання в цей автохтонний процес сторонніх осіб (іноетнічного походження), зовнішніх критиків, імперських ідеологів чи світових релігійних місіонерів. Важливою складовою етнічної філософії як спеціальної галузі знань є філософська україністика. Етнофілософія синтезує рідний духовно-культурний досвід, надаючи йому досконалого теоретичного вираження через призму національного менталітету та засобами власної категоріально-поняттєвої системи. Саме «рідна філософія» реалізує філософську та історичну самосвідомість свого власного народу. Без автохтонної етнічної філософії ментальність народу ризикує стати «безкореневою» або завжди залишатиметься збитковою, «надломленою», неповноцінною. Для українців великою історичною прикрістю є те, що думки своїх мислителів, які були важливими в контексті тієї чи іншої доби, часто-густо так і не були почуті сучасниками, отже не були своєчасно реалізованими. Вивчення їх в добу відродження української нації є надзвичайно важливим. Праці професора Володимира Шаяна (1908–1974), особливо його концепція відродження автентичної духовної системи українців (і загалом усіх європейців), досі залишаються маловідомими як в Україні, так і в зарубіжжі. Особистість В. Шаяна є непересічною в українській етнофілософії, оскільки йому належить перша (!) спроба теоретично

окреслити українську духовну культуру не під кутом зору чужорідних ціннісних моделей, впроважених в Русі політичною волею від 988 р., а саме через призму власних, хоч і частково втрачених, духовних вартостей автохтонного походження. Це йому належить емке й лаконічне визначення нації як «єдності крові і долі». Будучи «сковородинцем», Шаян продовжив лінію критичного переосмислення світової релігії, накреслену Г. Сковородою, показав її негативне ідеологічне спрямування на асиміляцію народів, яке нині може бути прирівняне до інформаційної війни чи латентної «зброї» проти етнічно свідомих народів. Саме Шаян, на нашу думку, має по праву вважатися засновником сучасної української етнофілософії.

Аналіз досліджень і публікацій. Праці В. Шаяна видавалися з 30-х до 70-х років ХХ ст. переважно в Лондоні (Англія); часто поширювалися у вигляді репринтів невеликими накладками. В радянський період його твори замовчувалися як в СРСР, так і закордоном, де йому довелося прожити майже половину свого життя. Під впливом офіційної церкви справу всього його життя і його найголовнішу ідею замовчують навіть сучасні земляки В. Шаяна, які досі не наважуються оприлюднювати його релігійні погляди: у краєзнавчому музеї с. Добростани на Львівщині В. Шаяна називають «історик, поет, письменник», політичний діяч. Хоча за фахом він, насамперед, філософ і філолог (санскритолог). Про його філософські погляди та метафізичний досвід воліють не згадувати.

Основні його праці та поетичні збірки вийшли в Лондоні в серії «Орден», вони підписані лише ім'ям Володимир: «Священний Героїзм» (1964), «Балада лісового шуму» (1965), «Балада про Святослава» (1965), «Гімни Землі» (1967), «Повстань, Перуне!» (1967) [21, с. 448–465; 4; 5; 6]. З кінця 60-х років В. Шаян як головний редактор видавав кварталник поезії, літератури, мистецтва, ідеології та філософії «Світання», що виходив за сприяння Лариси Мурович (Тимошенко), яка створила Інститут імені Володимира Шаяна в м. Торонто (Канада, 1969–1974). Журнал друкував статті й поезію В. Шаяна та його однодумців, об'єднаних спільною ідеєю відновлення давньої автохтонної релігії предків. Уже після смерті автора, в Канаді в 1987 р. вперше вийшли його твори, зібрані в одному томі під назвою «Віра предків наших» з передмовою Л. Мурович, де були подані й перші біографічні відомості про В. Шаяна українською та англійською мовами (Гамільтон, Канада) [21, с. 7–17].

У середині 90-х р. XX ст. короткі відомості про В. Шаяна як українського етнофілософа з'явилися в словниках та енциклопедіях в Україні та Польщі: «Релігієзнавчий словник» (1996), «Mała encyklopedia filozofii» (1996) [23] та ін. В Україні докладнішу біографію та погляди В. Шаяна ми вперше подали на наукових конференціях, що проводилися в Інституті філософії ім. Г. Сковороди НАН України [10, с. 178–184]; в окремому розділі нашої монографії [11, с. 100–108] та в нашій праці польською мовою [22, с. 10–13, 75, 104]. Про ідеї, погляди та діяльність В.Шаяна в тій чи іншій мірі йдеться й в інших наших працях, підручниках, статтях [9, с. 556; 12, с. 105, 117, 120; 14] та ін.

У 2016 була опублікована наша словникова стаття про В.Шаяна в енциклопедичному довіднику «Історія соціологічної думки» [15]. Найбільш докладно біографічні відомості про В. Шаяна та його погляди висвітлені в нашій монографії «Європейський етнорелігійний ренесанс: витоки, сутність, перспективи (на матеріалі відродження етнорелігій у європейських країнах)» у 2006 [13, с. 340–355].

У 2015 р. вийшла друком стаття українського етнологічного професора Г. К. Кожолянка про В. Шаяна, яка носить інформативний характер щодо ролі етнонаціональної релігії в житті народу [8, с. 77–81].

Однак досі філософами ще не осмислено сутність орденської моделі українського релігійного ренесансу в етнофілософії В. Шаяна, зокрема її історичних, філософських та метафізичних складових; не висвітлено той історичний та ідеологічний контекст, в якому формувалась і вдосконалювалась його концепція.

Мета статті – розкрити філософську сутність Шаянської моделі етнорелігійного ренесансу в Ордені Бога Сонця та окреслити політико-ідеологічне тло, на якому виникла саме орденська модель.

Виклад основного матеріалу. Лише поодинокі постаті етнофілософів в історії України – є живим свідомством того неспростовного факту, що невідомий розвиток української філософської думки з прийняттям світової релігії майже не залишив нам ні їхніх імен, ні їхніх думок (за винятком хіба що християнських ченців, яких філософами в буквальному смислі назвати важко). Окремі уривки, деякі

перлини людської думки, чи то пам'ятки народної мудрості, що вряди-годи поблискували крізь пільму чужих ідеологій, докази того, що вона таки існувала – автохтонна праукраїнська філософська думка. Її обриси можемо впізнати в деяких смутних згадках нашого «найстарішого» літопису про героїчну мудрість Великого князя Київського Святослава та священну етику його хороброї дружини. Далі – лише поодинокі особистості або уривки їхніх думок у фольклорних варіантах. Найколеритнішою ж постаттю для етнофілософії українців залишається мандрівний філософ Григорій Сковорода, який став духовним Учителем багатьох поколінь професійних філософів, письменників, інтелектуалів аж до наших днів. Сковородинцями вважали себе й Тарас Шевченко, й Іван Франко, і Леся Українка, і Володимир Шаян.

Безумовно, В. Шаян знав і глибоко поважав спадщину своїх близьких по духу, хоч і віддалених в історичному часі предтеч, написав ґрунтовну працю про Г. Сковороду, яка радикально змінює усталений погляд на філософа як на богослова [21, с. 478–524]. Г. Сковорода, який поважав античних мудреців з їхньою язичницькою філософією («Привітайся з язичницькими філософами!») [19, с. 228], однак не ставив перед собою завдання повертатися до язичницької віри предків, хоча витоки його філософії «сродної праці», його етика щастя та ін. ґрунтувалася саме на язичницькому світогляді. Лише В. Шаян відверто і, можна сказати, просто відважно, на повний голос заявив про необхідність відродження віри предків як релігії, найбільш відповідної душі нації. Цей факт потрібно вважати його духовним і науковим подвигом.

Короткий життєпис та основні духовні віхи становлення українського етнофілософа та його поглядів. Народився Володимир Петрович Шаян 2 серпня 1908 року у Львові. Батько його, Петро Шаян, був підстаршиною австрійської армії, а за польської окупації Галичини – залізничним службовцем. Мати, Ева Дмитрик, походила зі стародавнього селянського роду села Добростани на Львівщині. В. Шаян отримав досить високу, як на той час освіту: закінчив з відзнакою Українську Академічну гімназію та Гуманістичний Відділ Львівського університету (пізніше названого іменем Івана Франка), де студював філософію, психологію і педагогіку, расологію, санскритську філологію, порівняльне релігієзнавство, європейські мови і літератури.

«Я багато навчився від Гегеля і Гуссерля. Історія є історією ідей, ще глибше – історією релігій. Найправдивішими війнами були війни релігійні.» – писав він у праці «Великий Бог» [21, с. 19].

Роздумуючи над історичною долею українського народу, в праці «Проблеми української віри» він на чільне місце ставив питання теології й метафізики: «Нарід, який покидає свою віру, покидає свою душу, свої ідеали. Іде на службу чужим Богам. Там може бути тільки рабом або прислужником. Такий нарід зрікається своєї духовної самостійності... Що ж сказати про мудрість народу, про його космогонію, мітологію, теологію, етику і т. д.? Не зачалася

українська культура в 988 р., але пропала. Зачалася культура чужа...» [21, с. 466–471]. Він доходить висновку, що «Відродження нації не може бути завершене без відродження її власної віри, як виразу її відчуження Бога...» [21, с. 477].

Він добре знав, як мало джерел рідної віри залишилось у його науковому розпорядженні. Для цього відродження було замало окремих імен Богів, які згадувалися в християнських повчаннях проти язичництва, виключно з негативними характеристиками. Тоді Рігведа і Авеста стали предметом ретельного вивчення молодого вченого, адже вони хоч і з'явилися в Індії й Ірані, але, як доведено вченими всього світу, взяли своє коріння з «північної прабатьківщини – Гіпербореї». Саме на ґрунті українського фольклору, осмисленого через призму ведичної філософії, методами компаративного релігієзнавства і мовознавства він заклав основи дослідження та повернення етнічної релігії в середовище свого народу. Він розумів, що це «мусить бути синтез старої віри із наймодернішим становищем науки, а зокрема, філософії».

5 листопада 1943 р. у Львові він створив нелегальну релігійно-політичну організацію «Орден Бога Сонця», метою якої була боротьба проти Німеччини та СРСР за визволення України [31]. Ідея Ордену постала після його наполегливих наукових пошуків матеріалу про нашу давню віру. Одним з таких джерел була праця Саксона Граматика «Історія Данії» з описом нападу данського князя Вольдемара I на слов'янську державу Ругію. Тут є драматичні сторінки про руйнування храму Свантевита й твердині Аркона в 1168 році, про що В. Шаян писав: «Було там триста кінних лицарів, що належали до святині і служили Свантевитові на білому коні з прекрасним мечем у руках. Я зрозумів, що Козаччина у своїй неперевершеній структурі була по суті лицарським орденом для оборони буття і життя народу» [21, с. 79].

В. Шаян написав звернення до проводу Організації Українських Націоналістів про те, що «Орден не творить окремої мілітарної одиниці, але включається в політичну і революційну ОУН. Домагається, однак, свободи релігійного визнання, як теж (про)голошення ідей і віри Ордену» [18, № 4]. Ідею Ордену та одноіменного часопису В. Шаян повторив уже в еміграції. Сама ж ідея ордену як альтернативи політичній партії, ймовірно, належала Д. Донцову, ідеологу українського інтегрального націоналізму. В статті «Партія чи орден» (1938 р.), Донцов визначив принцип орденської організації [7]. Поняття орден має два важливі первені: 1) орден як ідеальна організаційна структура; 2) орден як містична духовна ідея: «Статут партії складається з передискутованих параграфів, статут Чину – з догм віри. Партія оснований на програмі, Чин на світогляді. Партія змінюється і пристосовується, Чин зі свого шляху не збочує» [7]. В. Шаян, ймовірно, був знайомий з цією працею, або ці ідеї були відомі частині західноукраїнських патріотів ще до радянської окупації 1939 р. Д. Донцов зазначав таку особливість: «орден звертає особливу увагу на мораль своїх відділів, до яких не приймається без стажу, першого ліпшого з вулиці" й

радить постійно «фільтрувати» своїх членів, які відійшли від моральних засад ордену. В ордені існує культ одиниці й активної меншості замість маси і пасивної більшості, суворість до себе й до інших, замість гуманізму. Водночас, і Донцов і Шаян розуміли, що «це не є рецепт для масового вжитку» [7].

В Архіві В. Шаяна зберігся текст Присяги, яку склали Лицарі Ордену Бога Сонця (кілька варіантів, у тому числі й англомовний) [1; 2]. Це цінні документи, які засвідчують ретельну й глибоку розробку В. Шаяном ритуалу посвяти (ініціації лицарів). Він розумів, що «наслідство» або спадкоємність духовної верстви рідної віри повинно мати свою безперервну історію, тобто «трансмisiю» (безпосередню передачу знань та посвяти): «Потрібно Трансмisiї? Так! Але це Вам судилося бути тими трансмісіями до мас! Не ждїть від мене, щоб пішов я на цей ринок. Радше як Заратуштра піду в свою келію в горах. Або в саму гущу боротьби <разом> з тими, що хоч би чесно хочуть боротися за державу. Бо все одно без держави не буде нашого Храму в Києві. Чи буде хижка в Арізоні або Торонто – не знаю, може й не буде. Але буде нездоланна й чиста Твердиня Духа Нації» (Лист до друзів від 2 жовтня 1970) [2]. Він уважав, що тільки такі умови його розвитку забезпечують безпосередню передачу Знань і Віри. Оскільки віра наших предків була перервана насильно в 988 р. та переслідувалась ціле тисячоліття, переховуючись від офіційної християнської церкви, то насамперед, була нагальна необхідність відновити розірвані ланки традиції, що й зробив Володимир Шаян у створеному ним Ордені. Про це він пише в згаданих листах до друзів.

Що таке лицарський Орден Бога Сонця? Які його основні ідеї, і як він організований? Форма воїнської організації Орден є *традиційною*, вона відома в історії. Орден В. Шаян вважав: і лицарів-захисників храму Свантевита в Арконі (які до останнього боронили свою святиню від наступу хрестоносців у 1168 р.), і воїнську дружину Великого князя Київського Святослава, і українське Запорозьке козацтво XVI–XVIII ст. – він писав: «лицарство є суспільною службою Священній Ідеї чи Справі» [21, с. 215].

Поняття Орден існує також і як містична чи міфологічна Ідея: це Сили Світла і Ляду, які постійно борються з силами Темряви й Хаосу. Велесова Книга згадує: «Біблог і Чорнобог перуняться, і ті Сваргу удержують, аби Світу не бути поверженому» [3, с. 191].

У творі «Про Перуна знання таємне», написаному на зразок упанішади, В. Шаян дав метафізичне пояснення цієї боротьби, де за основу взято ведичну боротьбу Індри з Вритрою. У Шаяна Орден Перуна перемагає злих Демонів.

Прикметно у зв'язку з цим, що Г. Сковорода писав: «Біблія це змії, хоч одноголові, хоч семиголовий, а розтопче йому голову спочиваючий у Сонці, вибрана фігура». Цей лицар водночас і ведичний Калкі, і наш Перун. Зміст цих слів розкривається через міф про Сонячного лицаря, який знищить Темряву облуди, зла, підступності. Вочевидь, саме ця міфологема покладена в основу емблеми Ордену Бога Сонця, адже В. Шаян і його учні вважали себе послідовниками філософії Г. Сковороди.

В. Шаян вважав, що нині завдання містичного Ордену значно ширше, бо йому належить встановити Лад на всій Землі, між усіма народами: «Справді Всесвіт цілий очікує Лицарів Сонця» – писав він у листах до друзів, – «Мого втілення замало ... звичайно, будуть існувати Відділи Ордену в усіх націях, а на початку – в слов'янських». Орден в ідеалі – містична «духова Сила», яка об'єднує всіх лицарів духу крізь Час і Простір [1; 2]. Шаян писав, що Орден Бога Сонця був організований і діяв на принципі любові володаря ордену і його лицарів: «Після таїнства Присяги Лицар знаходиться в магійній єдності Ордену», тобто орден був заснований на основі релігійної єдності людей благородних і лицарських. Л. Мурович у передмові до збірки праць В. Шаяна згадує, що в ордені особливої ваги надавалося не стільки Слову, як Ділу: «Орден культивував проявлення Істоти. В Істоті є потуги куди сильніші, чи складніші, чи більш важливі, ніж Слово. Такою силою в Ордені вважається Лицарський Чин» [21, с. 14].

Етнофілософська спадщина Володимира Шаяна багата і різноманітна. Це, насамперед, богословські праці «Найвище Світло» і «Найвища Святість», філософсько-історичні («Проблема української Віри», «Біблія як ідеологія»), лінгвістичні, літературознавчі (про Г. Сковороду, Т. Шевченка, Лесю Українку, О. Ольжича та ін.), а також літературно-художні твори, такі, як: «Про Перуна Знання таємне», поезія, переклади з іноземних мов (головним чином зі санскриту на інші мови). Усі вони поєднані

особливою авторською піднесеністю, дивовижним захватом об'єктами свого дослідження чи поетизації. Тут наукова праця часто може переходити в урочисту поезію або зворушливий спогад дитинства, який однак, має певну фольклорно-етнографічну, філософську і богословську цінність.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В. Шаян був одним з тих мислителів, що відчували подих грядущих в Україні змін. Він перший збагнув і своєю працею передбачив прихід нового «Золотого Віку» – віку перемоги національного ладу над мультирасовим хаосом, переваг природного над штучним. В. Шаян може по праву вважатися українським етнофілософом, головним ідеалом якого була єдність етносу з рідними духовними сутностями.

В. Шаян створив етнофілософську концепцію духовного ордену, бо був упевнений, що «Відродження української Рідної Віри є історичною подією не тільки для України, а й для цілого Світу» [21, с. 141]. Його передбачення нині збувається в створенні національних релігійних громад в усій Європі.

Досі залишалася неопублікованою його епістолярна спадщина про ідеологічні й організаційні засади Ордену Бога Сонця – вона ще очікує своїх дослідників. Частина його листів може пролити світло на такі малодосліджені проблеми, як етика рідної віри, етика Ордену, метафізичний взаємозв'язок Учителя і Учня, сутність лицарського Чину, священного Героїзму та інших актуальних для рідновірів і всього суспільства питань.

Список використаних джерел

1. Архів ОРУ (Релігійний центр Об'єднання Рідновірів України) // Приватне зібрання Г. Лозко.
2. Архів професора В. Шаяна // Канадський Державний Архів, фонд MG 31 N 100.
3. Велесова Книга – волховник / Галина Лозко. Переклад укр., словник і текстолог. дослідж. – К. : ФОП Стебеляк, ТОВ: Мандрівець, 2015.
4. Володимир. Баляда про Святослава / Володимир Шаян. – Лондон : Орден, 1965.
5. Володимир. Гимни Землі / Володимир Шаян. – Лондон : Орден, 1967.
6. Володимир. Повстань, Перуне! / Володимир Шаян. – Лондон : Орден, 1967.
7. Донцов Д. Орден – не партія // Дмитро Донцов: [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://dontsov.blogspot.com/2008/05/blog-post_2044.html.
8. Кожоляно Г. К. Етнонаціональна релігія в житті народу (аналіз праць В. Шаяна) / Георгій Кожоляно // Наукові праці: Філософія. – Миколаїв, ЧНУ, 2016. – Випуск 245, 2015, Том 257.
9. Лозко Г. С. Боги і народи: етносоціальний вимір / Галина Лозко. – Тернопіль, 2015 (обсяг 36,2 ум. др. арк. – 624 ст).
10. Лозко Г. Володимир Шаян – основоположник відродження Рідної Віри / Галина Лозко // Християнство і духовність. Збірник матеріалів другої міжнародної наукової конференції циклу наукових конференцій «Християнство: історія та сучасність». – К. : Знання, 1998. – С. 178–184.
11. Лозко Г. Етнодержавознавство: Філософсько-теоретичний вимір / Галина Лозко. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 384 с.
12. Лозко Г. Етнологія України. Філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект / Галина Лозко. – К. : АртЕк, 2001.
13. Лозко Г. Європейський етнорелігійний ренесанс: витоки, сутність, перспективи (на матеріалі відродження етнорелігій у європейських країнах) / Галина Лозко. – К. : Такі Справи, 2006. – 424 с.
14. Лозко Г. С. Критерії типології НРР і релігієзнавча класифікація рідної віри / Галина Лозко // Наукові праці: Соціологія. – Миколаїв ЧДУ, 2015. – Випуск 246, том 258. – С. 124–131.
15. Лозко Г. С. В.Шаян // Історія соціологічної думки: енциклопедичний словник-довідник. – Львів, 2016.
16. Мурович Л. Передмова // Шаян. Віра предків наших/ Володимир Шаян.– Гамільтон, 1987.
17. Релігієзнавчий словник / За ред. проф. А. Колодного і Б. Лобовика. – К., 1996. – 392 с.
18. Світання: Квартальник поезії, літератури, мистецтва, ідеології та філософії. Головний редактор Володимир Шаян. – Торонто, Канада. – 1969–1974.
19. Сковорода Г. Літературні твори / Григорій Сковорода. – К. : Наук. думка, 1972.
20. Шаян В. Біблія як ідеологія. Студія із ділянки порівняльного релігієзнавства / В. Шаян. – Лондон : Орден, 1970. – 30 с.; або: Шаян В. Біблія як ідеологія // Сварог, 2004, № 15–16. – С. 58–66.
21. Шаян В. Віра Предків Наших / Володимир Шаян. – Гамільтон, Канада. – 1987. – 894 с.
22. Lozko H. Rodzima Wiara Ukrainka / Lozko Halyna. – Wrocław : Topozel, 1997. – 128 s.

23. Mala encyklopedia filozofii. – Bydgoszcz, 1996. – 572 s.
24. The Order. Religious and philosophical thought. – Nr. 3. – 1950.

Г. Лозко,

д-р филос. наук, профессор, Черноморский национальный университет им. Петра Могилы, г. Николаев, Украина

ОРДЕНСКАЯ МОДЕЛЬ УКРАИНСКОГО РЕНЕСАНСА В ЭТНОФИЛОСОФИИ ВЛАДИМИРА ШАЯНА

Рассмотрены концептуальные основы украинского национального возрождения, предложенные этнофилософом Владимиром Шаяном, воплощенные в Ордене Бога Солнца в 1944. Утверждается, что этнофилософия синтезирует родной духовно-культурный опыт, придает ему совершенное теоретическое выражение в собственной понятийно-категориальной системе. Философии В. Шаяна принадлежит первая в отечественной философской мысли попытка теоретически обосновать украинскую духовную культуру не с точки зрения чужеродных ценностных моделей, принятых вместе с крещением Руси, а именно через призму собственных, автохтонных, хоть частично и утраченных аксиологических детерминант. Сделана попытка раскрыть исторические, философские и метафизические основы движения за возрождение национальной веры. В философскую украинистику введено факт осмысления феномена национального бытия в идеологии ордена как альтернативы политической партии. Впервые введены в научный дискурс факты из эпистолярного наследия В. Шаяна.

Ключевые слова: Владимир Шаян; Орден Бога Солнца; этнофилософия; родная вера; орденская модель; философская украинистика.

H. S. Lozko,

Doctor of Science in Philosophy, Professor, Black Sea National University of Petro Mohyla, Mykolayiv, Ukraine

ORDER'S MODEL OF UKRAINIAN RENAISSANCE IN ETNIC PHILOSOPHY OF VOLODYMYR SHAYAN

In this paper author considers the main conceptual basis of Ukrainian national renaissance proposed by ethnic philosopher Volodymyr Shayan in created by himself the Order of the Sun God in 1943. It is alleged that ethnic philosophy synthesizes native spiritual and cultural experience, giving it a perfect theoretical expression through its categorial-conceptual system. For the first time in the Ukrainian tradition philosophy of V. Shayan attempts to describe theoretically Ukrainian spiritual culture. It isn't made from the perspective of the values of foreign models which were introduced with the adoption Christianity by Kievan Rus. Ukrainian spiritual culture considered through the prism of its own autochthonous axiological determinants despite the fact that they were partially lost. An attempt to reveal the historical, philosophical and metaphysical foundations of national faith' revival was done in this paper. The facts of interpretation of the national existence' phenomenon and ideology of the Order as an alternative to political party were introduced to philosophical Ukrainian studies. The facts of epistolary heritage of V. Shayan were introduced in the scientific discourse for the first time.

Key words: Volodymyr Shayan; «The Knightly Order of The Sun God»; ethnic philosophy; native faith; order's model; philosophical Ukrainian studies.

Рецензенти: *Гавеля В. Л., доктор філос. наук, професор;
Стадник М. М., доктор філос. наук, професор.*

© Лозко Г. С., 2017

Дата надходження статті до редколегії 03.02.17